СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК XLV. Ч. 297. Джерзі Ситі, Н. Дж., середа, 22-го грудня 1937.

No. 297. Jersey City, N. J., Wednesday, December 22, 1937. VOL. XLV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237, 4-0807. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІЙСЬКОВІ СИЛИ ОСТАНУТЬСЯ В КИТАЮ

ВАШИНГТОН. — Секретар Кордел Гол заявив, що американські військові сили останутьея в Китаю в ціли охорони американських громадян і їх майна, а також у ціли охорони загально американських інтересів на Далекому Сході. Секретар Гол також сказав, що будуча політика Америки опиратиметься не на чужих заявах, тільки на фактах, відкритих американськими свідками й експертами. У листі до сенатора Смадерса Гол заявив, що американські військові сили на Далекому Сході цілком не мають якогось аґресивного характеру, тільки виключно оборонний.

ВАЖНЕ РІШЕННЯ НАЙВИЩОГО СУДУ.

ВАШИНГТОН. — Найвищий Суд рішив, що відтепер зізнання поліції чи приватних аґентур, опертих на телефонічному підслухуванні, не будуть важні в суді. Рішення це дуже важне і воно вибиває поліції одну з найважніших зброй у боротьбі зо злочином та дуже утруднює їй роботу. З другого боку, це рішення може охоронить неодного чоловіка від неслушних закидів, опертих на підслуханні. Девять літ тому Найвищий Суд рішив, що зізнання, оперті на підслухуванні, є важні. Нині той самий суд змінив свою гадку. Сім суддів голосували за зміну, два проти неї.

БУДУТЬ ДАВАТИ НАГОРОДИ БЕЗПЕЧНИМ АВТОВИМ ЇЗДЦЯМ.

НЮ ЙОРК. — Бюро нещасливих випадків і обезпеки подало до відома, що асекураційні компанії рішили виплачувати нагороди тим автомобільним їздцям, які впродовж року не будуть мати ні одного випадку. Ці нагороди будуть виносити 15% річної премії. В той спосіб асекураційні компанії думають зменшити число нещасливих випадків, а з тим заощадити гроші на виплатах відшкодовань.

РУЗВЕЛТ НАРАДЖУЄТЬСЯ З ПРОВІДНИКАМИ КОНҐРЕСУ.

ВАШИНГТОН. — Перед розїздом конґресменів на святочні ферії президент Рузвелт відбув з провідниками конґресу наради, в яких підкреслив, що з наступною конґресовою сесією конґрес мусить узяти під остаточне рішення справи контролі жнивами, протилінчевий закон, а також конґрес мусітиме нановo взятись до нарад над законопроектом про найменшу заплату і години праці.

ЮНІЇ ПОБОРЮЮТЬ ПОЛІЦІЙНОГО ІНСПЕКТОРА.

НЮ ЙОРК. — Робітничі юнії, довідавшися, що посадник Ля Ґвардія хоче підвищити в рандзі поліційного комісара Лобдела, вислали до посадника спеціяльну делеґацію з домаганням, щоб Ля Ґвардія не підвищував його, а то тому, що згаданий комісар записався зле в памяті робітників. У часі страйку він давав прикази поступати гостро зо страйкарами і навіть побивати їх, так, що багато страйкарів внаслідок побиття ще дотепер знаходяться в шпиталі. Колиб Ля Ґвардія не послухав їх прохання, загрозила делеґація, то робітники влаштують таку демонстрацію, якої Ню Йорк іще не бачив.

ЯКІ ЛЮДИ ПХАЮТЬСЯ ДО ПОЛІТИКИ.

НЮ ЙОРК. — Спеціяльна комісія ствердила, що на 1,600 осіб, нанятих до рахування виборчих бальотів, 57 мали кримінальну минувшину і були карані довшим чи коротшим арештом. Всі ці особи були приняті до цеї праці на рекомендацію місцевих політичних провідників.

ВІДКРИТТЯ НОВОГО ТУНЕЛЮ.

НЮ ЙОРК.—У вівторок, 21 грудня ц. р., відбулось офіційне відкриття нового величезного тунелю, що веде попід ріку Гудсон і лучить місто Ню Йорк з Джерзі Сиkті. Тунель проходить з 39-тої вулиці по нюйорському боці і веде до Вігокен по джерзіситській стороні. В часі відкриття відбувалися ріжні паради, стрільба з гармат, промови обох ґубернаторів і т. п.

КРИТИКУЄ ЛЯ ҐВАРДІЮ.

НЮ ЙОРК. — Директор „Твенті Сенчурі Фонд", Іванс Кларк, сказав, що нетактовні виступи посадника Ля Ґвардії проти „мешканевої адміністрації" відібються дуже зле на розбудові мешкальних домів. Бо цими виступами посадник підорвав повагу „мешканевої адміністрації" і відвернув через те від неї поміч певних впливових чинників, без якої розбудова домів не всилі як слід розвиватись.

СУДЯТЬ ЮНІЙНИХ ПРОВІДНИКІВ ЗА РЕКЕТІРСТВО.

КЛІВЛЕНД. — Клівлендська велика лава присяглих признала винуватими чотирьох юнійних провідників за рекетірство. Вони домагалися від власників фабрик окупу $4,800, і на випадок незаплачення цієї суми грозили, що виведуть робітників на страйк.

УКРАЇНСЬКІ „ІВАНИ" ТА ПОЛЬСЬКІ „МАЦЬКИ" ПІД МАДРИДОМ.

Жидівські часописи пишуть, що під Мадридом по сторон большевиків бореться також одна сотня ніби українців, що їх заманили в ріжний спосіб з Франції. Большевики назвали ту сотню ім. Шевченка, щоб на ту назву лекше було ловити легковірних. Але командантом сотні є Ткачов, москаль, а комісарем якийсь Томашевіч. Для польських „Мацьків" зорґанізували подібну польську сотню.

ПРОТИКОМУНІСТИЧНА АКЦІЯ В КВЕБЕКУ.

Поліція в Квебеку перевела ревізію і замкнула комуністичний тижневик французькою мовою, „Ля Клярте" (Світло). Сталося це на підставі т. зв. „педлак ло", недавно ухваленого закону, спрямованого проти комунізму. Пару днів пізніще поліція перевела ревізію у бюрах „Приятелів Совєтського Союзу" в Монтреалі, звідки вивезла цілі купи комуністичної літератури. На інтервенцію представників робітничих юній премієр Дюплесі заявив, що це тільки перші кроки і що протикомуністична акція буде продовжатися з цілою безоглядністю. Коли юнія хоче працювати без перешкод, то мусить очистити свої ряди від червоних, — так закінчив премієр розмову з юнійними представниками.

Крок квебекського уряду викликав цілу бурю протестів зо сторони комуністичних чи комунізуючих, а також ліберальних орґанізацій. Юнія громадських вільностей заявила, що адвокати юнії будуть домагатися в суді уневажнення антикомуністичного закону премієра Дюплесі на тій підставі, що ухвалення того закону виходить поза межі компетенцій провінційної леґіслятури.

ВІДІБРАЛИ ВІД МІНІСТРА ЗРАБОВАНИЙ САМОХІД.

Одна загранична ґазета описує таку правдиву подію, яка зустріла большевицького еспанського міністра дель Вайса, котрий приїхав до Женеви на наради Союзу Націй дуже виставним автом. На його нещастя саме в тім часі в Женеві був попередній власник того самоходу, багатий еспанець, котрий утік з Мадриду і в котрого еспанські большевики те авто зрабували. Той еспанець пішов до женевської поліції, представив документи й докази, що міністрів самохід є його власністю. Поліція забрала самохід і передала тому Еспанцеві, а большевицький міністер остався „піхотинцем".

ВИБУХ ПРИРОДНЬОГО ҐАЗУ В САСКАЧЕВАНІ.

Дві і пів милі від Кемсек вибух несподівано з плиткої криниці природній ґаз у великих скількостях. Вибух спричинить переворот у дальшім розвою округ Канори, Йорктону і Кемсек, де мешкає велике число українців. Вже тепер багато компаній. стараються про дозвіл обслугувати ці округи дешевою і вигідною силою, якою являеться ґаз.

СВІТ В ОБРАЗКАХ

ПРИГОТУВАННЯ ДО РІЗДВА.

Ось так приготовляється Шікаґо, столиця центрального заходу, стрічати Різдво. Образок представляє славне перехрестя вулиць Стейт і Медисон, де звичайно збираються найґустіші юрби святочних покупців. Вулиці вже прикрашені на свята.

ЩЕ ОДНО ПЛЕМЯ ЗБУНТУВАЛОСЯ В ІНДІЇ.

Майже цілий рік Велика Британія провадить кріваву боротьбу в північно - західній частині Індії. 35,000 армія з повзами, ґірськими батеріями бомбами під командою ґенерала Роберта Кеселса пробує безуспішно усмирити бунт індійців з племени вазіріс. Тепер надходять комунікати про дальше погіршення ситуації. Сильне племя маґсудів долучилося до повстанців і стало під розкази маґнетичного факіра з Іпі.

РІЖНИЦЯ У ГРОШАХ МІЖ ПИСЬМЕННИМИ І НЕПИСЬМЕННИМИ.

Президент Стовариществя Учителів в Онтаріо, А. С. Лувіс, заявив на своїм докладі на освітню тему, що ріжниця між письменною і неписьменною людиною представляється у грошах на суму $750. Стільки коштує Канаду, щоб вивести дитину на освічену, зрілу умово людину. Він підкреслив, що нарід, який дозволяє виростати своїм дітям у неуцтві, сіє зерно власного розкладу.

ТИГР РОЗІРВАВ ДОЗОРЦЯ.

З Ковна повідомляють: У Шавлях (Литва) цирковий дозорець намагався, будучи нетверезим, перевести тигра з одної клітки до другої. Подразнений тигр кинувся на дозорця й розірвав його на куски, так, що дозорець згинув на місці.

ПЕРЕСЛІДУВАНА У ШКОЛІ ДІВЧИНА ЗАСТРІЛИЛАСЯ.

В містечку Овквил, Онт., трапилася траґедія, що зжахнула все населення містечка. Переслідувана учителями середньої школи, 15-літня учениця, Рут Тейлор, дочка фармера, вистрілом з рушниці позбавила себе життя. Нещасна дівчина була дуже вражливої вдачі, дуже гарна вродою та люблена всіми учениками. Зате вчителі поводилися з нею не по людськи. Вони тягали її за кучері, кидали у неї крейдою, книжками, називали ослом і т. д. Вкінці довели дівчину до розпуки, а за тим до самогубства. На похороні учениці були всі ученики й учениці школи, як теж усе населення Овквил. Департамент освіти розслідже всю ту справу.

МУЗИКАЛЬНІ СЕСТРИ ВИГРАЛИ 105 МЕДАЛЬ.

Англійські щоденники доносять, що дві українські сестри, Ольга й Олена Склярівни, виступали в музичному пописі з Лондоні, Онт., й одержали за гру на скрипці по золотій медалі. Обидві українки часто виступають на музичних пописах і досі назбирали вже 105 медаль, що само собою є рекордом у Канаді. Сім з тих медаль дістали на Канадійській Національній Виставі. З сестрами Скляр дістала золоту медалю в Лондоні що одна українка з Торонто, а саме панна Анна Гуменюк, що постійно вибивається як надійна скрипачка.

АМЕРИКАНСЬКИЙ КОРЕСПОНДЕНТ ПРО МОВУ ЗАКАРПАТТЯ

УЖГОРОД. — Кореспондент американської пресової аґенції „Асошіейтед Прес" подає, що на Закарпатті є повно ріжних національних меншин, а заразом є там повно ріжних мов. Чеський уряд не може рішитися, яку з тих мов визнати офіційною. Та, каже цей кореспондент, руська мова, яка є тільки говором української мови, є мовою більшости населення, яке називає себе „русинами", визнаючи себе ось тим частиною українського народу. І та мова повинна бути визнана чехословацькою державою офіційною мовою, а тимсамим повинен бути вже остаточно положений кінець мовній мішанині на Закарпатті.

ЧЕКА СВЯТКУЄ ДВАЦЯТЬЛІТТЯ.

МОСКВА. — Ославлене Чека закінчило 20-ліття свого існування розстрілом Карахана і кількох інших большевиків старої дати, що належали майже ввесь час до найвпливовіших комуністичних лідерів. Як відомо, Чека перемінила свого часу свою назву на ОГПУ, а тепер виступає під іще невиннішою назвою: відділу при комісаріяті для справ внутрішніх — Н.К.В.Д. З нагоди „ювилею" влаштовано в Большом театрі віче, на якім промовляв теперішній голова чрезвичайки, Єжов, і заповів, що „чистка" буде відбуватись далі, поки не будуть винищені всі вороги і зрадники. На вічу теж оголосили, що Карахана і його товаришів розстріляли, бо вони продавали ріжні державні тайни ворогам Совєтів.

ЯК ТО БУЛО ЗО СВОБОДОЮ ВИБОРІВ.

МОСКВА.—У квібешівській провінції знайшлися чотири виборці, що мали відвагу спротивитись кандидатурі Йосифа Сталіна і, як подає совєтський комунікат, вбили комуніста, що виставив цю кандидатуру. Усіх чотирьох уже розстрілено.

ПРИХОДИТЬ ЧЕРГА НА СКВІРСЬКОГО.

МОСКВА. — Ніхто не знає, де дівся Сквірський, совєтський дипльомат, що свого часу був совєтським представником у Вашинґтоні. Це означає, що в скорому часі буде оповіщено, що і його засуджено й розстрілено як зрадника.

ПОМЕР Е. ЛЮДЕНДОРФ.

МІНХЕН. — Помер у 72 році життя ґенерал Еріх Людендорф, ґенерал кватирмайстер німецької армії з часів світової війни. Міністер війни Бльомберґ видав оповістку, в якій оголосив, що як довго житиме німецький жовнір, так довго імя Людендорфа житиме як імя одної з найвизначніших постатей пруської й німецької військової історії. Генерал Людендорф жив в останніх роках як дивак, держачися осторонь навіть від давніх своїх військових товаришів і частин. Та, не зважаючи на те, вся преса дала оповістки про його смерть в такій жалібній формі, яка виявляла співчуття в ще більш виразистій формі, як це було, коли помер ґенерал Гінденбурґ, що був командантом німецької армії в часі війни. Тепер усі в клопоті, як поховати Людендорфа. Хотіли поховати його разом з Гінденбурґом у Таненберській Вежі, та Людендорф назвав цей величній памятник „жидівсько-масонським" тріюмфом, який не відповідає геройським почуванням німецької нації. Сам він заборонив себе ховати з військовими парадами і всякими іншими. Відмовився за життя від ріжних титулів, які йому офірував Гітлер, з котрим він розпочинав націстичний переворот у Німеччині, будучи учасником відомого „пучу", який розганяли німецькі жовніри. Як відомо, ці учасники впали на землю, як жовніри почали стріляти, та один тільки Людендорф не впав, а йшов далі просто. В суді його потім звільнили, а інших покарали арештом. Приняв він тільки один титул, який собі сам визначив, а є ним така назва: „полководець світової війни". Помер у католицькім шпиталі, пильнований католицькими черницями. І це теж було дивним збігом обставин, бо в останніх роках поборював він завзято і християнство, кажучи, що воно підкопало опір німецької нації, через що німці програли світову війну. Людендорф походив з купецького стану. У військовій школі відразу дали йому до пізнання, що він незначна людина, бо не має шляхоцького „фон". Та він завзявся доказати свою вищість чим іншим: знанням і наукою. І дійсно свого доказав.

СПИХАЮТЬ ВИНУ НА АМЕРИКАНЦІВ.

ШАНГАЙ. — Японський ґенерал Гарада твердить, що американський воєнний корабель „Паней" почав перший стріляти до японців.

АНГЛІЯ ЗБРОЇТЬСЯ.

ЛОНДОН. — Тихо й без гомону йде в Англії зброєння на морі на величезні розміри, так, що Велика Британія зможе в потребі легко видержати війну на морі на трьох фронтах: з Німеччиною, Італією і Японією.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Co., Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

„ІСТОРИЧНОЮ ПАМЯТКОЮ"

Ось такою готова стати у випадку вибуху нової війни в Европі теперішня Югославія. Таке заявив американському кореспондентові відомий хорватський провідник М. Мачек. І пригадав кореспондентові те, що Югославія повстала допера в 1918 р., по розвалі Австро-Угорщини, коли то хорвати, чорногорці, словінці й босняки злучилися разом з сербами в одну державу. Але в тім розумінні, що всі вони матимуть повну автономію на своїх давніх землях. Та, як відомо, серби повели централізаційну політику, зосередковуючи всю правлячу машину в Білгороді та правлячи згаданими народами сербськими методами. Усі ті народи, що входять у склад Югославії, є на ділі одним народом. Тільки серби жили і до війни в своїй державі, а чорногорці — в Чорногорі, хорвати, словінці чи босняки були під австро-угорським правлінням. Тому, наприклад, є певні ріжниці між культурою і вихованням сербів з властивої давньої Сербії й хорватами, яких край входив у склад австро-угорської монархії. Очевидно, що ті ріжниці не були би перешкодою співжиття, якби була дана усім тим народам змога жити і розвиватись цілком свобідно. Та цього нема. І ось тому ми так часто чуємо про великі тертя між Білгородом, себто центром обєднаних країв, і тими народами, що не можуть у своїх краях жити по свому. Ті тертя вже нераз доводили до кровопролиття і вже зродили свого роду революційний відрух, що змагає до відірвання згаданих країв від Білгороду. А тепер дійшло вже до того, що провідник хорватів, як бачимо, отверто заявляє, що Югославію, як вона не змінить свого способу правління, жде доля Австро-Угорщини, себто, що найближча европейська війна, в якій вона буде змушена взяти участь, принесе їй цілком певно такий упадок, що залишиться в історії тільки памятка по Югославії, а більше нічого.

Таке заповідає політичний муж, що визнає сербсько-хорватську спільноту, що є сам за державну злуку сербів і хорватів, і що вважає сербів та хорватів одним народом. Колиж така людина твердить, що з вибухом війни, в яку буде замішана Югославія, вояки-хорвати, босняки, словінці чи чорногорці не будуть цілком певно проливати крови за Югославію, а навпаки, будуть іти проти неї, щоб її розвалити, то чогож може надіятись у подібнім випадку така держава як Польща, що також складається з народів, які вона гнете, і то чужих народів, які ніяк не хочуть з нею бути? Чиж українські вояки будуть за неї гинути? А як буде з Советами? А з Румунією? А можеб і Чехословаччина тепер подумала, чи і закарпатські українці у випадку війни підуть з нею, якщо вона буде далі попирати чи толерувати отой протиукраїнський наступ, що тепер його повели на Закарпатті. Усі ті держави також повинніб застановитись, чи їх політика не веде їх до того, щоб вони стали в скорому часі тільки — історичною памяткою.

РЕЗОЛЮЦІЇ „ОБЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ"

(Приняті на річних нарадах виконного комітету „Обєднання", які відбулися в Джерзі Ситі, Н. Дж., 18-го грудня 1937).

1. Нація терпить, але її ідея міцніє.

Від часу втрати української державної незалежности приходилось українському народові на всіх його землях, як минулими роками так і тепер, добувати всіх сил, щоб рятувати своє національне існування. Як в Україні під Советами так і на українських землях під Польщею й під іншими окупантами йде постійний наступ ворогів, що змагає шляхом законодавства (як у випадку законів про примусове виселювання з т. зв. прикордонної смуги) чи при допомозі кольонізації й ріжних інших асиміляційних засобів змінити національний характер українських земель. Заразом іде теж наступ на українську культуру, а зокрема на українську мову, а навіть на саму українську назву. Ми є свідками, як шириться національне відступництво, як корчиться український земельний стан посідання, а змагається чужинецький. Ми також є свідками, як вороги нищать безпощадно навіть і тих з українського народу, що пішли їм на службу. Та рівночасно ми є теж свідками великої відпорности українського народу. Свідками того, що одні наші жертви гинуть, другі опиняються у криміналах, а життя наше там, де воно є для нас рішальним, себто в українських селах, таки розвивається і кріпшає, бо набирає глибшого національного змісту, що виявляє себе в активності на економічно - кооперативному і просвітньому полі. Це видно наглядно на західньо-українських землях під Польщею і на Закарпатті. А про зріст української національної ідеї в Україні під Советами можна думати вже хочби по тих, таких частих закликах Москви ліквідувати українських „сепаратистів" і „націоналістів".

2. Нашими власними силами.

Екстермінаційна політика окупантів українських земель виявила вже наглядно, що її ведуть вони під кутом як не цілковитого заперечування існування української нації, то принаймні до зведення її до якогось додатку до московської, польської чи якої іншої нації, для якої вона має бути погноєм. Тим треба вияснювати такі дикунські кличі, як „ні пяди землі в українські руки", які тепер лунають на українських землях, а які висувають передові польські орґанізації й під які підписуються польські провідні люди, включно до польського уряду. Московська „чистка" української мови в Україні під Советами теж вказує, як не мож виразніше, до чого змагає Москва в Україні не тільки під політичним і економічним оглядом, але й під чисто культурним. Ось ту українську мову, бо про що інше вже й не згадуємо, переслідують у Румунії навіть у церкві. За ту мову, як і за таке свято, як „Божої Матери, цариці України", святковане на Закарпатті, себто на українській землі, доходить до арештів українських передових громадян чехословацькою владою. Те все означає, що український нарід не може і не повинен числити у своїх визвольних змаганнях на ніяку допомогу з боку окупантів українських земель. І тому, замісць витрачувати сили і час на ріжні угодові переговори з окупантськими владами, буде, на нашу думку, краще для української справи зосередкувати всю нашу енерґію на скріплення революційного напруження наших народніх мас, а далі на розбудову нашого життя, рахуючи притім виключно на наші власні засоби і нашу власну енерґію та на постійні перешкоди з боку наших національних ворогів.

3. Проти торгів українською державницькою ідеєю.

До відома української іміґрації доходять ріжні слухи, що як на рідних землях так і на іміґрації є ще далі ріжні політичні уґрупування, що, рахуючися з можливістю вибуху війни в Европі, снують такі політичні комбінації щодо визволення України, які звязують те визволення з історичними ворогами української нації, або з такими, ніби союзниками, що глядять на Україну як на землю для своєї територіяльної експанзії й економічної експльоатації. Український нарід потребує, як і кожний інший нарід, союзників. Але правдивих союзників, а не таких, які допомагалиб українському народові скинути одно ярмо на те, щоб йому накинути своє. Ось тому правдивими союзниками України можуть бути тільки такі народи й держави, які сміло й отверто визнають право України мати таку самостійну українську державу, яка обнималаб територію, що її замешкує український нарід суцільною масою, та не зазіхають на ніяку, хочби найменшу частину української території.

4. Двацятьліття Першого Листопаду 1918 року.

В наступнім році мине 20 років від тої епохальної хвилі, коли то по 600 роках неволі відродилася на західньо-українських землях українська держава. І ось тому 1918 рік став для українського народу роком пропамятним, історичним. З Першим Листопадом 1918 року є тепер тісно звязана світла традиція усієї геройської боротьби всього українського народу за його найвищий ідеал: за одну, соборну, самостійну Україну. І тому в 20-літню річницю цеї великої події треба всій американській Україні обєднати всі свої сили, щоб можна було таким чином дати більшу допомогу визвольним змаганням цілого нашого Рідного Краю. На рідній Землі не дадуть вороги відсвяткувати цеї події в такий спосіб, як цього собі бажав би український нарід. Тому буде нашим обовязком учинити 1938 рік роком величавої національної маніфестації, якої ціллю має бути виявлення перед світом жахливого положення українського народу під окупантами, як теж його незломної волі далі боротися за здійснення свого державного права.

5. Зудар двох поколінь української іміґрації в Америці.

Вислухавши цілу низку певних фактів, представлених першою й другою українською ґенерацією в Америці, й по переведенні широкої й оживленої дискусії, стверджено, що й серед українців в Америці, як і серед інших іміґрантських груп, існують суперечности між тими двома ґенераціями як до відносин життя в Америці так і до старого краю. Дискутуючі прийшли до переконання, що ці суперечности є пожадано усунути в інтересі добра обох поколінь, як і української справи. Ті суперечности можна частинно усунути вже самою свобідною виміною думок, якої початкуючим прикладом може бути отся дискусія, яку переведено на річних нарадах „Обєднання", а яка буде подана до публичного відома. Для продовження такої акції, збудження більшої активности серед молоді й збирання фондів на потреби молоді уповажнено членів уряду „Обєднання", які належать до другої ґенерації української іміґрації, створити з себе Комітет Молоді з правом кооптації й повної автономії. В тій справі треба до часу, заки цей Комітет Молоді себе зорґанізує, звертатись до п. Олімпії Гамкало через „Обєднання" (Miss Olympia Hamkalo, c/o "Obyednanye", P. O. Box 122, Church St. Annex, New York City).

6. Молодь у справі українських видавництв анґлійською мовою.

Присутня на нарадах „Обєднання" молодь заявилася за те, щоб „Обєднання" відкрило спеціяльний фонд, призначений на видання таких конечно потрібних праць, до яких треба включити історію України, анґлійсько-український і українсько-анґлійський словар і підручник української мови. Ось та молодь апелює заразом до українського громадянства в Америці, щоб воно підперло цей фонд своїми жертвами й уможливило видання згаданих праць.

7. У справі участи в Світовій Виставі в Ню Йорку в 1939 році.

По вислуханні звітів про можливості української участи в Світовій Виставі в Ню Йорку в 1939 році, як теж по ствердженні, що окупанти українських земель, зокрема С. С. С. Р. і Польща, матимуть свої власні павільони і по свому звичаю певно захочуть виставляти твори українського народнього мистецтва як свої та присвоювати собі право репрезентувати теж український нарід, зібрані на нарадах „Обєднання" заявилися за те:

1) Українська іміґрація в Америці повинна перебрати на себе репрезентацію українського народу на Світовій Виставі в Ню Йорку в 1939 році.

2) Щоб могти на згаданій Світовій Виставі гідно й достойно зарепрезентувати українську націю, треба:

а) Побудувати свій власний Український Павільон, у котрім можна би попри бизнесові підприємства влаштувати постійну виставу творів ріжних родів українського мистецтва.

б) Виступити з продукціями української пісенної й музичної культури, а в першу чергу з українською піснею.

3) Провід у виведенні української народньої пісні на Світовій Виставі віддати в руки проф. Олександра Кошиця.

4) Як мінімальні кошти української участи у Виставі приняти суму $50,000, яку повинна зложити українська іміґрація в Америці в якнайкоротшім часі.

5) Перебрати „Обєднанню" ініціятиву для покликання до життя Виставового Комітету.

8. У справі 70-літнього ювилею „Просвіти".

Представники українських головних установ і товариств у Рідним Краю проголосили 1938 рік ювилейним роком „Просвіти", матери всіх українських установ та орґанізацій. Ці великі роковини 70-літнього існування та діяльности найстаршої української установи мають бути всенароднім торжественним святом усіх українців.

Ідучи за покликом Ювилейного Комітету у Львові, Обєднання Українських Орґанізацій в Америці прилучається до вище наведеного рішення та закликає все українське зорґанізоване громадянство в Америці відсвяткувати гідно й достойно 70-літній ювилей „Просвіти".

В кожній громаді, де тільки живуть українці, повинні повстати льокальні комітети, зложені з представників усіх місцевих українських товариств, які подбалиб про здійснення кличів ювилею: 1) щоб українці й українки в області даного комітету стали членами Т-ва „Просвіта" у Львові; 2) щоб жертвували звичайну, шовкову, срібну або золоту нитку на прапор „Просвіти"; 3) щоб зложили жертву, скільки кого стати, на фонд національної культури „Просвіти"; 4) щоб відбулося традиційне свято „Просвіти".

Святкуючи ювилей „Просвіти", виконаємо свій національний обовязок, а рівночасно дамо доказ, що вповні розуміємо ролю і значіння найстаршого й такого дуже заслуженого українського культурно-освітнього товариства.

9. Допоможім Першому Українському Шпиталеві у Львові.

До українців в Америці прибули дві дуже визначні артистичні сили, що покрили українське мистецтво славою не тільки на землях соборної України, але й серед чужих народів. Є ними: оперова співачка пані Марія Сокіл і диригент та композитор п. Антін Рудницький. Прибули вони до нас з українською піснею і музикою як висланники „Народньої Лічниці" у Львові, щоб познайомити українське громадянство в Америці зо зразками української пісенної і музичної творчости зо спеціяльним узглядненням найновішої доби цеї творчости, щоб тим чином дати нам нагоду пізнати найновіші твори українських композиторів, зокрема таких, яких творчість нам тут зовсім невідома. Отся ціль є получена ще з другою, не менш благородною: прибутками з концертів української пісні й музики допомогти докінченню будови Першого Українського Шпиталю у Львові. Як бачимо, то одна і друга ціль є такі, що повинні зєднати собі загальну прихильність усіх кол нашого громадянства. Тому ми певні, що наші громади пороблять негайно заходи, щоб запросити до себе Шановних Гостей, наших великих мистців, на концерти української пісні й музики.

10. До обєднання біля наших завдань в Америці.

Допомагаючи Рідному Краєві у визвольних змаганнях, треба завжди мати на увазі, що вже сама та справа повинна заставити американських українців старшого покоління підготовляти заздалегідь ґрунт під таку допомогу в тім часі, коли старшої ґенерації вже тут не буде. Оте старше покоління повинно бути для покоління молодшого, тут родженого, прикладом правдивої любови до Рідного Краю, себто в першу чергу такої, що наказує ставити добро національне вище власного, особистого, партійного чи гурткового. Воно повинно прийти до кращого порозуміння між собою і з молодшим поколінням. А програмова праця для добра нашого народу в Америці й у старім краю повинна бути мостом до такого порозуміння, зглядно співпраці.

Д-р Антін Гарасимів.

ПОМИЛУВАНІ ПО СМЕРТІ

Спомин з 1914 р.

З початком жовтня 1914 р. спромоглась австрійська армія, що у вересні відступила була перед переважними силами російської армії поза Карпати, на офензиву проти російської армії.

Дня 8-го жовтня 1914 р. два австрійські полки перейшли границю Бескиду та в селі Тухолька в пятницю, 9-го жовтня 1914, зударилися з частинами російської армії, що займали там укріплені позиції.

Земля вкрита була снігами вище колін: сніг дальше падав, і то так густо, що на 50 метрів не можна було бачити людини, і тому прийшло до обосторонної густої стрілянини аж тоді, коли австрійці підійшли до перших хат Тухольки, на яких 200 кроків від московських позицій.

На таку малу віддаль артилерія не мала роботи, зате жваво тарахкали з обох сторін машинові та ручні кріси.

Коло 14. год. москалі відступили на північ у напрямі на Сколе, полишивши в Тухольці своїх 22 убитих. Переможні австрійці начислили були 53 убитих та 151 ранених.

По кількаденнім відпочинку австрійці пішли вперед та, занявши Синевідсько Вижне, 17. жовтня вже до полудня виарештували одинацятьох найповажніших господарів цього села, радних враз з війтом. У понеділок, 19-го жовтня, відбувся военний суд над цими господарями. Як фаховий суддя-правник виступав пок. д-р Заґурскі, а головним свідком обвинувачення був тамошній поселенець — Мусик.

На основі признання обвинувачених і свідоцтва Мусика устійнив суд, що обвинувачені давали поміч російській армії, яка там кватирувала понад місяць, доставляючи підвод, робітників, тощо.

Всіх 11 засуджено на кару смерти — мали їх повісити. Довідавшись про присуд, ціле село збіглося. Плач, зойки рідні та знайомих були би зворушили колишніх бісурмен-татарів, та не зворушили вони австрійської „хороброї" команди, що свої невдачі на полі бою через невмілу команду звалювала на рахунок буцімто здрадливого і прихильно до Росії настроєного населення.

Присуд виконано до двох годин від його оголошення, дарма, що міжнародні договори, як конвенція женевська і гаазька, визнані також Австрією, виразно постановляли, що населення місцевостей, занятих ворожою армією, обовязане піддаватися її наказам, що зрештою нагаями, штиками, прикладами, розстрілами чи шибеницями має змогу вимусити і право послуху у населення.

Так згинули не якісь москвофіли, але всі свідомі українці (в Синевідську все населення є свідомо укранїське), що їх сини були в австрійській армії і за Австрію наставляли свої груди. Нашим мученикам мотуз не дав навіть змоги промовити останнього слова.

Згадані вище постанови міжнародніх конвенцій дали згодом правну — зрештою зовсім справедливу підставу і мотив для присуду военного суду у Відні, що на домагання нашої парляментарної репрезентації поновив карне слідство супроти повішених і, перевівши другу розправу, всіх тих повішених мучеників звільнив їх від вини.

Гіренька муштарда по обіді: Такою самою смертю згинули ще вчасніше в Торонии на Угорщині о. Березовський, писар громадський Кобилянський та селянин Жабюк, утікаючи перед москалями. Їх приарештували на Мадярщині та признали за російських шпигунів тому, що в одного з них знайшли коробочку сірників „мадярського походження", а це свідчило про те, що вони кілька разів перекрадалися через Карпати та доносили москалям про рухи австрійської армії. Судив їх той сам суд, що пізніше судив синевідчан. І цей присуд по переведенні в Стрию в 1917 році нової розправи ухилено і всіх трьох тих покійників звільнено від вини.

Нехай цей спомин буде за китицю квітів на могили тих мучеників та за слово співчуття українського громадянства для членів рідні мучеників.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

НАГОЛОС НА МОЛОДЬ.

У ґазетах можна тепер стрінути велике число вісток про молодь. Немовби всі говорили про неї. У церквах і синагогах правлять спеціяльні богослуження для молоді. Проповіді на тему молоді — щоденна поява. Симфонічні орхестрові союзи влаштовують для молоді спеціяльні концерти.

Усюди видно свідомість потреби відкликатись до молоді. Як кажуть американці, „Акцент із он ют''. По нашому: дається наголос на молодь.

Але слово наголос значить теж натиск. Чи не є цей наголос на молодь рівночасно натиском на молодь?

ДВА ПОКОЛІННЯ Й МУЗИКА.

Цікаві питання виринули наверх, коли Філядельфійське Симфонічне Товариство влаштувало спеціяльний концерт для молоді.

Показалося, що з одного боку молодь легко захоплюється музикою. Але не всякою музикою. Себто є багато музичних творів, які молоді не цікавлять, хоч ці самі твори цікавлять старше покоління.

У цьому розмежуванні між цікавою й нецікавою музикою нè було би ще нічого дивного. Адже й серед старшого покоління, в ріжних ґрупах, є нахил до одної музики та нехіть до іншої. Одначе ріжниця між молодим і старшим поколінням іде дальше, бо коли старше покоління якоїсь музики не любить, то воно цього по собі не показує; як каже диригент орхестри згаданого товариства: старі навчилися легкого лицемірства й вони вдають, що їм подобається те, що їм властиво не подобається. Зате молодь цього лицемірства ще не знає, і вона відкрито показує, як їй якась музика не до вподоби: слухаючи нецікавої музики, діти позіхають, суятяться на своїх сидженнях, не плещуть, ба навіть свищуть, гукають, чи тупають.

Яка публика краща? Чи старша публика, що, чуючи нецікаву музику, здушує своє зіхання, розбуджує свій сон, слухає немилої музики, а потім її лицемірно навіть оплескує, чи молода публика, що поводиться так, як вона відчуває, даючи негайно вираз своїм почуванням з несумнівною ясністю?

ЧОМУ НЕВДАЧНИКИ.

Союз учителів, що вчать громадянських предметів, занявся спеціяльно розглядом питання невдачі учеників у школі.

Його розсліди показують, що з кількасот студентів „вищих шкіл'' („гай скул''), розслідженних цим союзом, лише 35% (себто 35 на кожну сотку) покінчують цю школу, а зате 65% відпадають, її не покінчивши.

Союз учителів, видно, вважає це за злий вислід. Одначе чи справді це зле, що так багато студентів, пішовши у „вищу школу'', її не кінчать, але відпадають від школи десь по дорозі до її закінчення? Адже й студенти, які „вищої школи'' не кінчать, теж зо школи скористали?

Причинок до цього питання дає наш інший розслід над дітьми, що не кінчать шкіл, до яких ходять. Показується, що невдача в школі робить на дитину враження, що вона нездорова й це почуття є поважною перешкодою для успіху дитини в пізнішому житті. Можна сказати, що краще дитини до школи не посилати, ніж післати, а потім дозволити їй стати там невдачником. „Невдача дорога'' кажуть нові вчителі й вони стараються на всі способи невдачі запобігти.

ЯК ЗАПОБІГТИ НЕВДАЧНИКАМ.

Союз учителів громадянських предметів каже, що одною з головних причин невдачі в науці є вибір учеником невідповідної школи або невідповідних курсів науки.

„Вищі школи'' дають ученикам і ученицям до вибору ріжні курси: академічний, загальний, науковий, технічний, торговельний, промисловий, професійний і ріжні спеціяльні курси. Ученик має вибрати собі між цими родами курсів, одначе цей вибір є для нього часто клопотом понад його сили. Іншими словами, він не знає, на котрий курс рішитися. Він часто рішається на відповідний курс. Пішовши на нього, він стрічається з невдачею.

Тому й поступові вчителі, признаючи вагу свободи ученика у виборі свого звання рівночасно признають потребу допомоги старшого покоління в тих справах, яких молодь через брак досвіду не всилі вирішити.

КЛОПОТИ МОЛОДІ В РАЮ.

Як доносить московський кореспондент „Ню Йорк Таймсу'', Гаролд Дені, і комуністична молодь має преріжні клопоти, дарма, що большевицькі аґенти по всьому світі пробують зеднати молодь для себе пропаґандою, що советська Росія це просто рай для молоді.

І має ця молодь такі клопоти, які молоді в Америці навіть не снилися.

ШПИГУНИ БЕЗ КІНЦЯ.

Як звісно, до вищих шкіл у советській Росії пускають звичайно лише тих молодих людей, що пристали до комуністичної партії.

Можемо догадатися, які наслідки має ставлення такої вимоги. Воно певно викликує поважну душевну боротьбу в тих молодих хлопців і дівчат, що хочуть ходити до вищих шкіл, а не признають чесно всіх доґм комуністичної віри.

Моглоб здаватися, що ця боротьба кінчиться, як молодий студент рішиться пристати до партії. Показується, що лихо тим не кінчиться, бо в школах над ним старші комуністи розтягають сітку шпигунства, що має нібито на ціли виловлювати тих молодих студентів, що не є щирими комуністами.

ЛИХО ЛИХОМ ІДЕ Й ЛИХОМ ПОГАНЯЄ.

Це моглоб видатися зовсім природньою й доцільною поведінкою з боку завзятих партійних людей, але в практичнім переведенні цього нагляду показується зовсім що інше від того, що було намірене. Система шпигунства має на цілі виловити неправовірних комуністів, а тимчасом за шпигунів до ловлення неправовірних комуністів беруться якраз ті молоді студенти, що найбільше бояться розкриття своєї партійної неправовірности. І ці незовсім переконані комуністи, ненавидячи переконаних і щирих комуністів, доносять на них як на неправовірних.

Інші пробують рятуватися від переслідування тим, що роблять усякі крикливі виступи, що зчиняють ріжні клопоти й заколоти, що накривають лайкою все оточення. „Вони готові все очорнювати, дискредитувати, обріхувати, викидати найбільше невинних і найчесніших людей'', каже про них один з чільних большевицьких журналістів.

ЧИ МОЖЛИВА ПОПРАВА?

Звісно, цей журналіст кличе до реформи. Але чи можлива реформа?

Чи можливо зреформувати те, що випливає так просто й безпосередньо з самої советської системи? Як зможуть советські керманичі, взявшися за переслідування неправовірних молодих комуністів, пізнати, котрий студент є справжній комуніст, а котрий лише вдає, коли молодий студент знає, що за неправовірність його жде щонайменше вигнання зо школи?

Чи не станеться таке саме всюди, де до молоді ставиться домагання якоїнебудь правовірности й переслідується її, більше або менше, за неправовірність?

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

МІНЕАПОЛІС, МІНН.

Листопадове Свято.

В житті людини, громади, чи народу є світлі дні, які стають переломовою точкою. Такі дні чи то в релігійнім чи народнім житті є традиційно-святочними днями. Ми їх святкуємо не задля забави, а для обовязку. Обовязок наказує віддати пошану тій події, що скоїлась даного дня, звеличити тих героїв, які життям своїм освятили ту подію, звеличати так сильно і переконливо, щоб заблудщі навернулися, дрімаючі збудились. Такою загально спільною подією, що потягає нас усіх, українців, є пропамятний день—Перший Листопад, коли то народ український сказав: Ми народ вільний, не чужим, а собі служитимемо — в нашій хаті наша правда і сила і воля. Тож не диво, що по цілій кулі земській, де бється українське серце, по змозі і силах святкується цей День.

І ми тут в Мінеаполісі, згуртовані при церкві св. Константина, по своїй змозі вшанували святочно цей великий день. — Перший Листопад. Свято почалося відправленням панахиди за воїнів-лицарів України та відповідною під хвилю проповіддю, яку виголосив місцевий парох о. В. Білинський. Вечором відбувся концерт в домі „Просвіти''. Вступне слово забрав о. Білинський. Навязуючи до приповідки „ліпша своя хата ніж чужа палата'', зясував вартість волі для народу.

В часі концерту виголосив промову по анґлійськи молодий український дентист п. Дубінський. По українськи виголосив святочну промову п. М. Семотюк. Бесіда п. М. Семотюка була обдумана, змістовна, ядерна, відповідна під хвилю, мов лік на рани. При тім жива, сміла і бадьора. Ось кілька слів з неї: „Упалі герої-лицарі не гарненьких промов від нас жадають, але щоб розпочате ними діло всіми зусилями підпирати. Вони жадають від нас, щоб у слушний час ми синів своїх в Україну на поміч прислали. На живу поміч Україна виглядає''. Ось такі бесідник думки видвигав.

Сам концерт удався, та в тім заслуга Сестер Служебниць, які провадять вечірню школу. Вони з дітворою найкраще написались. Серце раділо, що під їхнім проводом цей молоденький цвіт співом, деклямаціями, вправами загальну ідею, Вільну Україну, прославляв. Хор парохіяльний під управою п. Степанчака відспівав кілька пісень. Не менше писалась п. Романюк при відіграні сцени „На Київ''. Гарно випали і деклямації старших та соля на гармонії п. Кіша, і на скрипці п. Федорцева. Закінчено свято національним гимном.

В часі свята підчас перерви о. В. Білинський в коротких словах завізвав громадян іще один національний обовязок сповнити, а саме зложити жертву, краще наш довг, на тих лицарів, яких вороги ще не добили, це є інвалідів, бо це також їхній день.

Зложили: о. В. Білинський $1.75; по $1: О. Козак, І. Козак, П. Яворський, В. Дубінський, Г. Гарасим, М. Дмитрук, М. Федюк, Н. Бойко, А. Кузів, Е. Мойсей, В. Рефцьо, Н. Кучинський, М. Канюк, Й. Ковалів, І. Кіт, Н. Мандзен, Ф. Ірха, В. Сопотюк, М. Хас, О. Шабатура, Ст. Романюк, П. Павчук, П. Федорців, І. Процай, А. Харчишин, О. Скрипець, І. Оліник, Ф. Пікула, І. Сохорович, І. Готра, Й. Ґреськів, Н. Семотюк, Н. Гусак, І. Туркон, М. Ковалів, М. Кіт, М. Пасічник; Р. Бачинський $2; П. Вонс $1.50; по 50 ц.: І. Панчишин, М. Харчишин, М. Степанчак, М. Кошляк, М. Клим, Т. Вонс, М. Пасічник, І. Чура, П. Угринчук, М. Блажкевич, П. Чучман, І. Стефаник, М. Раковський, І. Скобар, Д. Менюк, Е. Шабатура, А. Сохорович, В. Сохорович, Ю. Мандзен, Т. Вонс, Іванна Шипорт; М. Касінчук 40 ц.; П. Волович 35 ц.; по 25 ц.: П. Блажкевич, П. Вінцентий, Т. Садовська, П. Бачинська, П. Мандюк, Й. Переймибіда, І. Шипорт, М. Бойко, А. Ґреськів.

З відзнак було $5.45. Загальна сума $62, розхід $17, переслано чеком через Обеднання на інвалідів $45.

Учасник.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

В ЄДНОСТІ НАША СИЛА І БУДУЧНІСТЬ.

Так багато говориться і пишеться про обеднання сил на якійсь громадянській ділянці, а цього обеднання, можна сказати, як не було досі, так і нема. Обеднання наших сил відчувається особливо в ділянці жіночого руху і праці. Що місяця, що тижня, майже щоденно життя несе такі події, до яких треба нам, жіночим орґанізаціям, стати готовими. Взагалі перед нашими жіночими орґанізаціями стають з кожним роком нові проблеми, які можемо ми, жінки, розвязати тільки через обеднання наших сил.

Возьмім для прикладу святкування 50-літнього ювилею Ольги Кобилянської. Крім жіноцтва в Дітройті, яке влаштувало концерт з цеї нагоди, в ніякій іншій місцевості Америки не уладжено навіть маленьких святочних сходин. І в кого тут шукати вини? Я певна, що вина лежить у нашій жіночій безсильності. А ми, жінки, безсильні тому, що наші сили не обеднанні. Беручи Ню Йорк і околицю, де є найбільше жіночих відділів Союзу Українок і Червоного Хреста, треба, червоніючись, признатися, що тут навіть спроб не було таке свято, як ювилей Ольги Кобилянської, відсвяткувати. У нас, щоправда, понад усякі ювилеї чи інші подібні свята стоїть вище наше маленьке „я'', яке не позволяє робити нам того, що ми, як жінки українки, повинні робити. Ось уже з початком наступного року припадає річниця Ольги Басараб. А чи відсвяткуємо ми її, як пристало на дочок великої української нації?! Та де, в нас ані думки нема, що ми такі свята повинні підготовляти і святкувати спільно, бо Ольга Басараб згинула для великої і спільної нам усім ідеї. Також уже в наступнім році припадає 25-літня річниця смерти нашої незабутньої поетки Лесі Українки. Не сміємо поминути мовчанкою цеї великої річниці, а все наше жіноцтво на американській землі повинно гідно відсвяткувати цю річницю. Тут сміло можна сказати, що Леся Українка була першою жінкою-поеткою революційного духа, яка сміло кидала між наше жіноцтво самі жемчуги здорового українського націоналізму. Не плакати, не коритись долі, а боротися закликала нас поетка.

Ідучи за словами Лесі Українки, перестаньмо нарікати, а возьмімся до праці, до боротьби з тим, що нас роки цілі розбиває на гуртки, а наші сили замісць звертати в напрямі до великої мети, звертає їх проти нас самих. Українське жіноцтво в Америці мусить скінчити раз із тими поділами на ґрупи чи партії, бо памятаймо, що хоч кожна орґанізація має іншу ділянку праці, то десь-там далеко ті ділянки сходяться в одну загальну ділянку, перед якою лиш одна мета.

Пишучи ці рядки, надіюсь (хоч проти надії), що всі жіночі відділи Союзу Українок і Червоного Хреста відсвяткують спільними силами річницю смерти Лесі Українки. А діло це вже започаткувала управа Українського Червоного Хреста. Треба нам надіятися, що може свято Лесі Українки матиме більше популярности, ніж усякі інші досі подібні свята.

Може ураїнське жіноцтво хоч колись зрозуміє, що не у відгороджуванні китайським муром, а в єдности наших сил в спільній праці лежить наша сила і будучність.

Марія Демидчук.

—Що ти кажеш?! Ти була професорові моделем до його найновішого образу?

—Так, можеш спитатися його.

—А що зображено на цьому образі?

—Ева і вуж...

—Ну, а хтож був моделем Еви?

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

БРІДЖПОРТ, КОНН.

На захист для політичних вязнів.

В неділю, 17. жовтня ц. р., відбувся в нашій місцевості празник Покрови Пресвятої Богородиці, який випав дуже вpочисто. Рано в українській православній церкві відбулася Служба Божа в асисті трьох священиків. Опісля запрошено всіх гостей на спільний обід. Заходами сестриць цей обід випав якнайкраще. Всі люди сиділи за столами наче одна родина. При тій нагоді порушувано ріжні суспільні справи, а передовсім говорили про нашу тут роджену молодь, як би притягнути її до нашого українського громадянського життя та зацікавити якими глибшими справами. Бо нераз сум збирає, що молодь так уникає тої громадської роботи і тих товариств, у яких стоять їх батьки. Питати родичів, де їх діти, то відповідають, що пішли на „фут бол", або якийсь інший спорт, а не видно їх нераз навіть на національнім святі. Але бувають і добрі діти, що цікавляться українськими справами і навіть дають заохоту іншим.

На згаданому обіді виголосила промову до молоді панна Мирослава Хавлюк з Ню Гейвен та додала їй більшої охоти й духа до національного руху. Ще говорив того дня молодий американський репортер і закликав українську молодь, щоб не стидалась своєї національности, бо українську національність шанують усі чужинці, які читали українську історію та знають про українські змагання. Він закінчив свою промову по українськи: „Слава Україні". Публика нагородила його рясними оплесками.

При кінці сестриці не забули прийти з поміччю У. Ч. Хрестові, який узяв на себе великий обовязок: купити захист для наших політичних еміґрантів. Зібрано $11.10. Жертвували по $1: Текля Красіцька, Анастасія Бих, М. Максимів, о. Андрій Бек; по 50 ц.: М. Метцак, В. Папроцький, М. Зарічний, Е. Монюк, П. Гавляк, М. Мельник; дрібними $4.10. Збіркою занялись Анастасія Бих і Текля Красіцька.

Анастасія Бих.

—o—

БОСТОН, МАСС.

На народні цілі.

Кожна живуча людина повинна освідомити себе, пізнати, хто вона, до якої нації належить та чого від неї дана суспільність може вимагати. Також повинні добре пізнати своє місце в суспільности всі орґанізації і товариства. Всі вони повинні знати, яка їх роля чи то в культурній, чи політичній, чи економічній, чи релігійній ділянці. Пізнавши себе, вони повинні йти вибраним шляхом і здобувати собі серед суспільности почесне місце.

Людина, яка пірвала свої звязки з рідним народом, не має життя. Вона не жиє, тільки нидіє. Така людина все незадоволена, все стоїть їй щось на заваді. Вона не має місця ні серед чужих, ні серед своїх. Вкінці така людина попадає в цілковите відокремлення і самолюбство.

Подібне з товариствами й орґанізаціями. Є такі товариства, що дбають тільки про свою касу. Інші цілі, такі як Рідна Школа, інваліди, бойова акція, політичні вязні, „Просвіта" — для них не існують. Є такі товариства і в Бостоні, що за час свого існування не дали ані цента на якусь народню ціль.

Але є й такі, що часто дають і добре розуміють свої обовязки супроти батьківщини, закованої нині у ворожі кайдани. До таких належить місцеве сестрицтво, яке на своїх останніх зборах ухвалило зо своєї каси $15 на народні цілі: по $5 на бойовий фонд, інвалідів і викуп дому Лесі Українки. Це може не дуже великий дар і ним товариство не думає хвалитись, але воно хоче ним підкреслити своє зрозуміння для загально національної справи. Колиб кожне товариство в Америці так поступило, то безперечно, що можна булоб без великої напруги зібрати сотки тисяч на ріжні народні цілі і вислати їх нашим братам у Рідчім Краю, що змагаються в нерівному бою з ворогами. Вони не жалують життя. А якби ми всі так не пожаліли доляра, то справа пішлаб значно скорше вперед.

За сестрицтво Пресв. Покрови: **Н. Яворівська, М. Сілінська, О. Шифранська, С. Козак.**

—o—

З ВИСТАВИ МОДИ.

Отся моделька моди виступала на всеамериканській виставі моди, що відбулася недавно в готелі Волдорф-Асторія в Ню Йорку. Це забавовий костюм із шовку, придуманий на основі народніх строїв з південно - американської республики Кольомбії.

МЕНЧЕСТЕР, Н. Г.

На захист для українських скитальців.

45-тий від. Союзу Українок Америки на своїх місячних зборах ухвалив вислати $5 на захист для українських політичних вигнанців. Розуміючи високу ціль, яку взяла на себе управа **УЧХ ОДВУ** в Америці, від себе жертвую також $1, що разом робить $6. Гроші вислано до центральної управи ОДВУ.

Марія Буцяк.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. Укр. Нар. Союзу, від. 292, подає усім своїм членам до відома, що після ухвали, котра запала на звичайних зборах дня 12-го грудня, річні збори відбудуться в суботу, дня 25-го грудня (на латинське Різдво), в годині 11:30 перед полуднем,, в гали парохіяльній при Кліперт. На ці збори обовязково мають прийти всі члени та вислухати звіту уряду з цілорічної діяльности та дати свій осуд. На тих зборах буде вибір уряду на 1938 рік. — Іван Форись, предс.; Ілія Андрусевич, кас.; Петро Кізел, секретар.

Дивна недуга.

— Ви говорили, що ваша жінка хора, а я перед хвилиною стрінув її в товаровім домі мод!

— Ба... це її аптика!

—o—

Спіритистичний сеанс.

— Позір! Пані Клюскова! Чи то ваш небіжчик стукав у стіл?

— Це виключене! Мій чоловік ніколи не приходив за життя перед першою!

ТАРЗАН НА РОЗШУКАХ.

(41)

Тарзан дивився з задоволенням на цього білого дикуна. Очевидно Тарзан знав, що дикун бреше, що він є мувіро. Але задоволення Тарзана випливало з цього, що він відкрив, як члени кавуру виглядають, яка в них фізична сила та які в них підступи. Він знав, кого має перед собою. А це вже значило багато.

По хвилі мовчанки дикун запитався: „Чому ти вбив льва?" „Я мусів його вбити, бо інакше він був би вбив тебе", відповів Тарзан. „А що тобі на цьому залежить? Я чужий", говорив далі дикун. „Можливо тому, що ти є білої раси", продовжав Тарзан. Ідені не дуже довіряв солодким словам Тарзана. Він судив інших по собі.

„А хто ти є і чого тут шукаєш?"—почав він далі випитувати Тарзана. „Я шукаю оселі племени кавуру", відповів Тарзан, дивлячись пильно, яке враження це викличе на Ідені. „Я хотів би говорити з їх ватажком. Чи ти міг би мене завести до нього?" Ідені цілий затрясся. Видно було, що він ту пропозицію не дуже полюблював.

„До оселі кавуру ніхто не заходить, тільки члени племени і ті чужинці, що мають умерти. Ти врятував моє життя, тому я не хочу тебе туди вести. Також я не хочу відобрати тобі життя ось тут, так, як я повинен це зробити. Я дам лиш тобі раду: йди собі звідсіля чимскорше. Не шукай оселі кавуру. Бо коли знайдеш її, то знайдеш свій кінець".